

Muuttuva alue- ja yhdyskuntarakenne ja palvelujen saavutettavuus

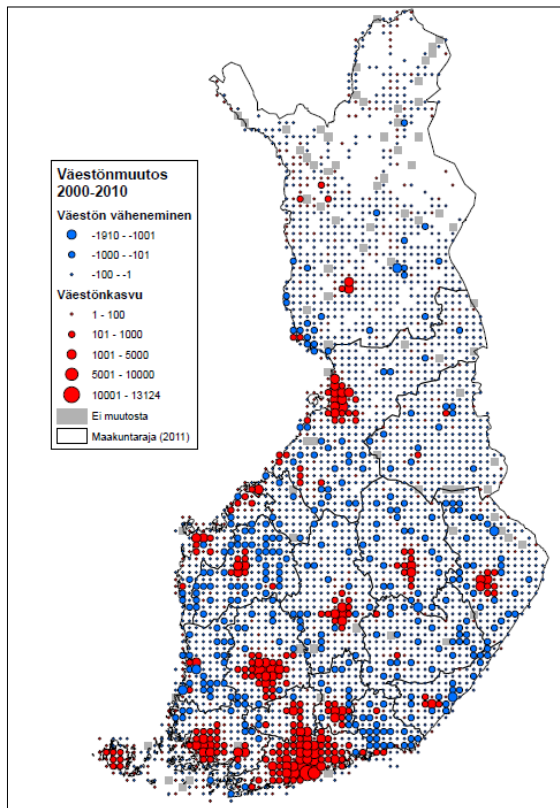
MUUTOS-hankkeen miniseminaari
22.6.2016

Antti Rehunen, SYKE

Alue- ja yhdyskuntarakenteen muutoksen vaikutus palvelujen tarpeeseen

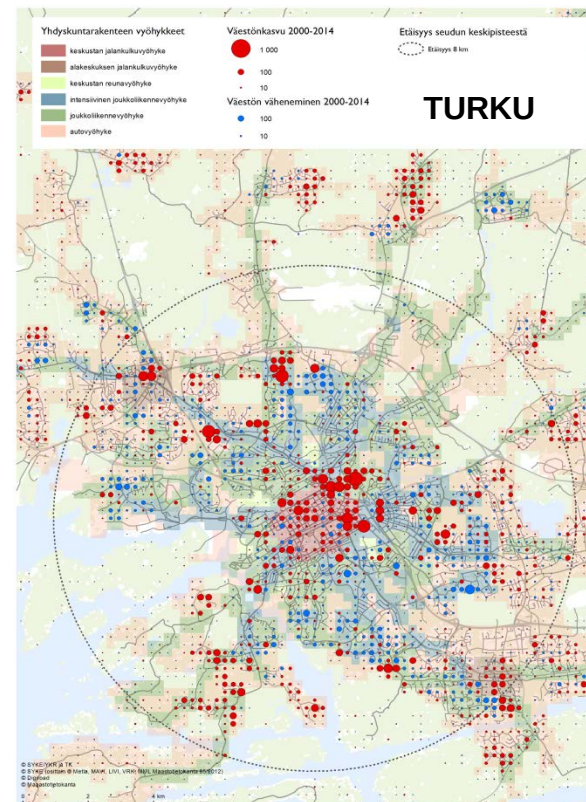
ALUERAKENTEEN MUUTOS

- Kaupungistuminen
- Väestönmuutos, muuttoliike
- Ikääntyminen
- Aluetalouden kehitys
- Työvoiman muutokset

YHDYSKUNTARAKENTEEN MUUTOS

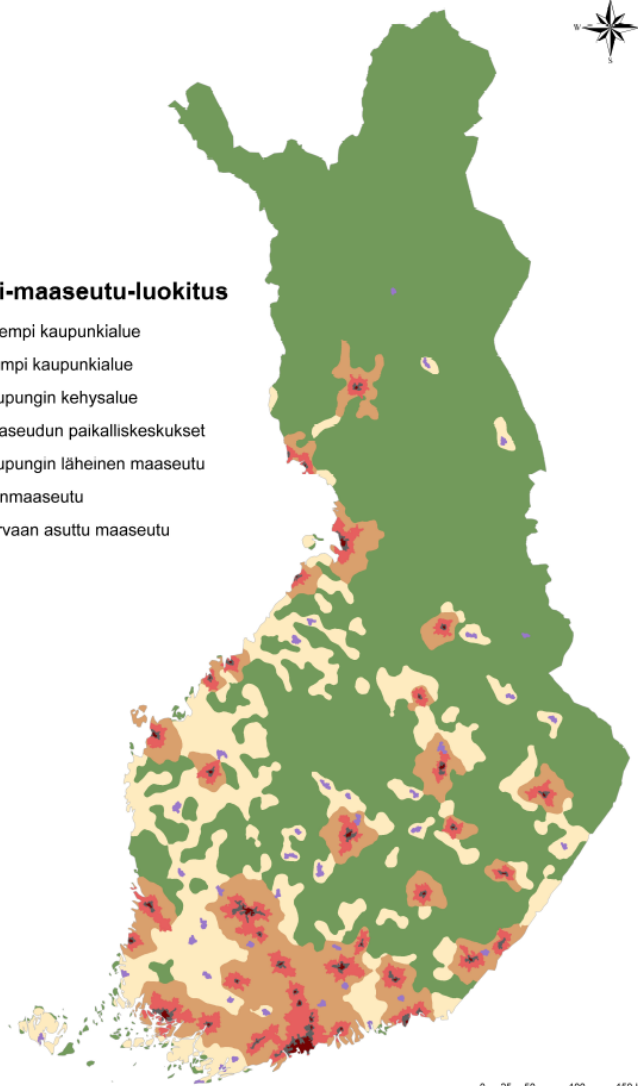
- Kaupunkiseutujen kasvu ja monikeskuksisuus
- Väestönmuutos yhdyskuntarakenteen eri osissa
- Palvelujen, maankäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän vuorovaikutus
- Täydennysrakentaminen

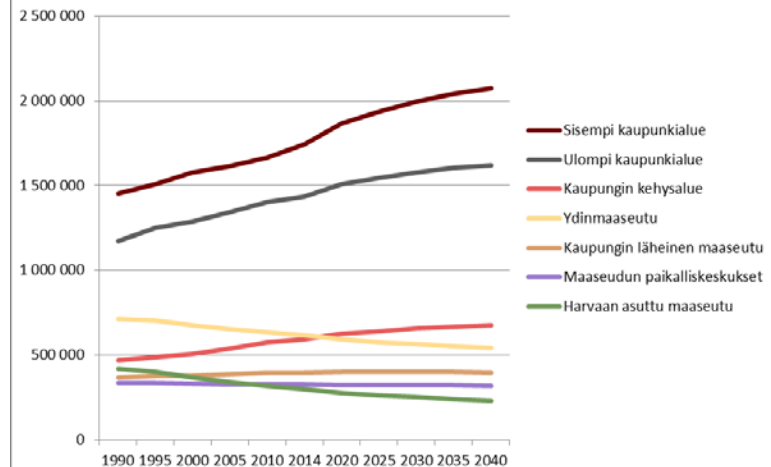
Alue- ja yhdyskuntarakenne, esimerkkejä tarkasteluista: Ikääntyneet keskittyvät kaupunkeihin

Kaupunki-maaseutu-luokitus

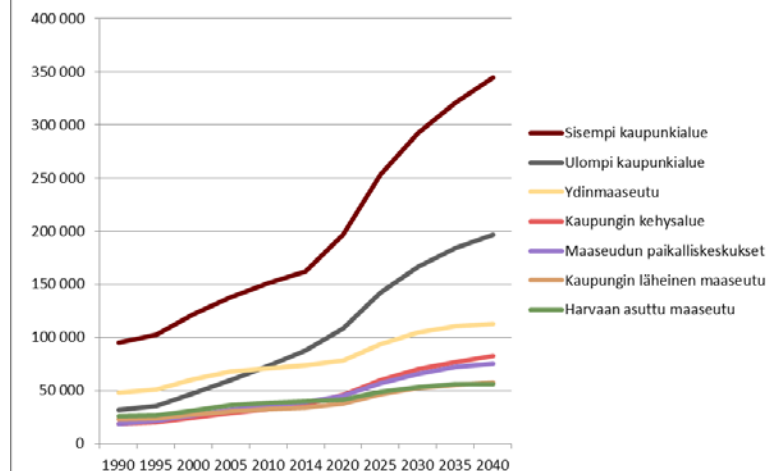
- Sisempi kaupunkialue
- Ulompi kaupunkialue
- Kaupungin kehysalue
- Maaseudun paikalliskeskukset
- Kaupungin läheinen maaseutu
- Ydinmaaseutu
- Harvaan asuttu maaseutu

Väestökehitys erilaisilla kaupunki- ja maaseutualueilla 1990-2014 ja ennuste 2014-2040

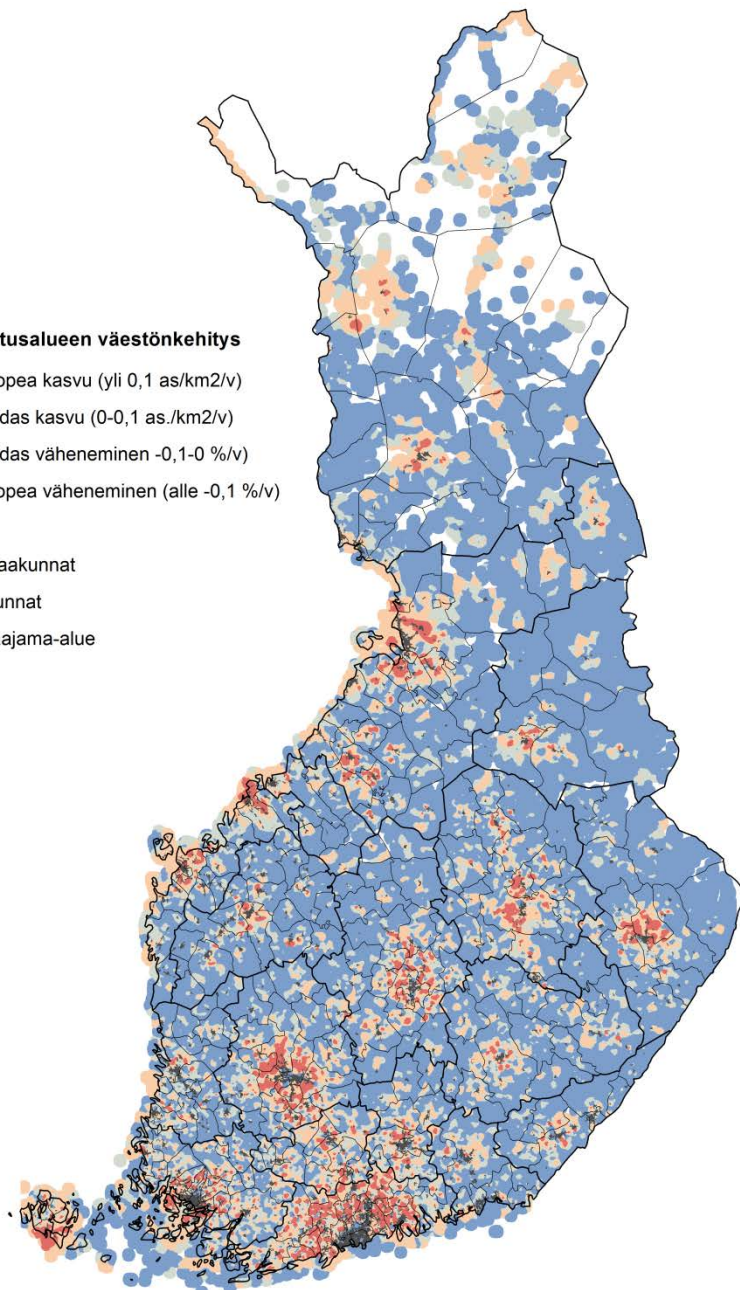
Yli 75-vuotiaiden väestökehitys erilaisilla kaupunki- ja maaseutualueilla 1990-2014 ja ennuste 2014-2040

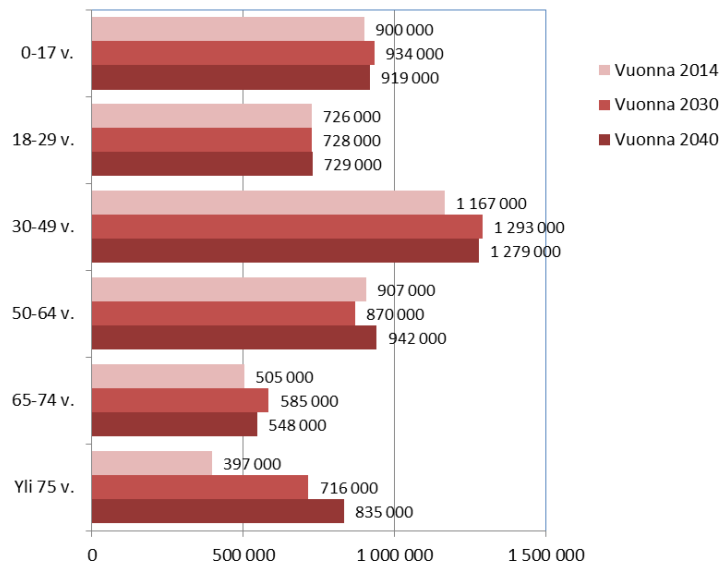
Haja-asutusalueen väestönkehitys

- Nopea kasvu (yli 0,1 as./km²/v)
- Hidas kasvu (0-0,1 as./km²/v)
- Hidas väheneminen -0,1-0 %/v)
- Nopea väheneminen (alle -0,1 %/v)

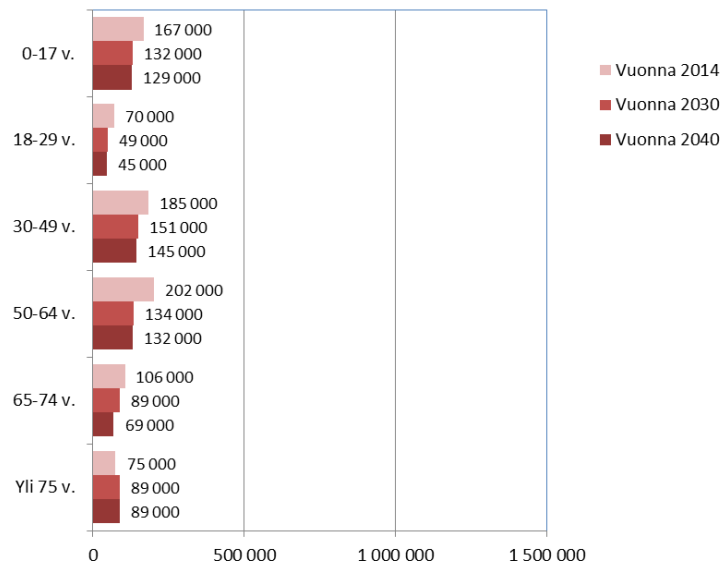
- Maakunnat
- Kunnat
- Taajama-alue

Väestömäärä taajamissa ikäluokittain 2014-2040

Väestömäärä haja-asutusalueella ikäluokittain 2014-2040

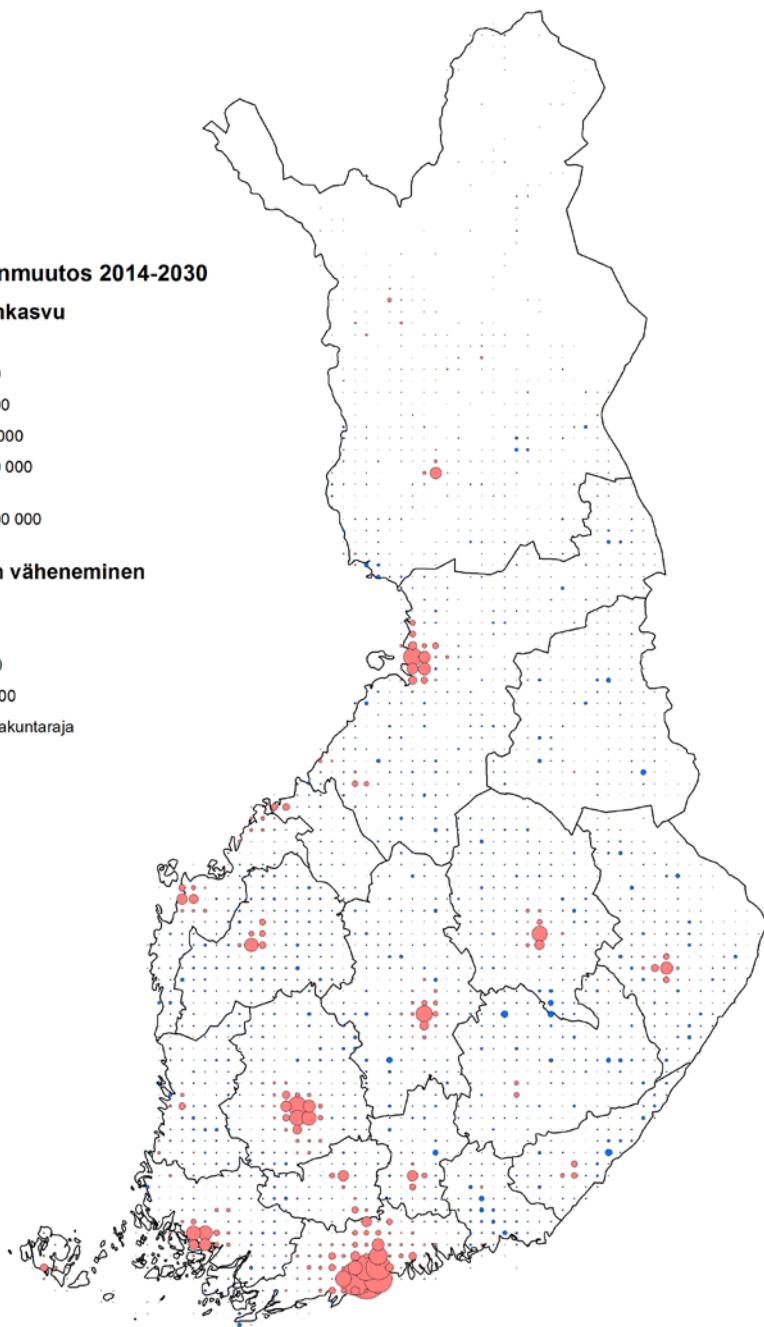
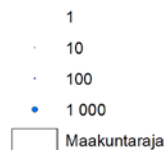

Väestönmuutos 2014-2030

Väestönkasvu

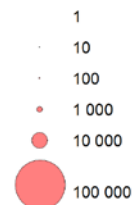

Väestön väheneminen

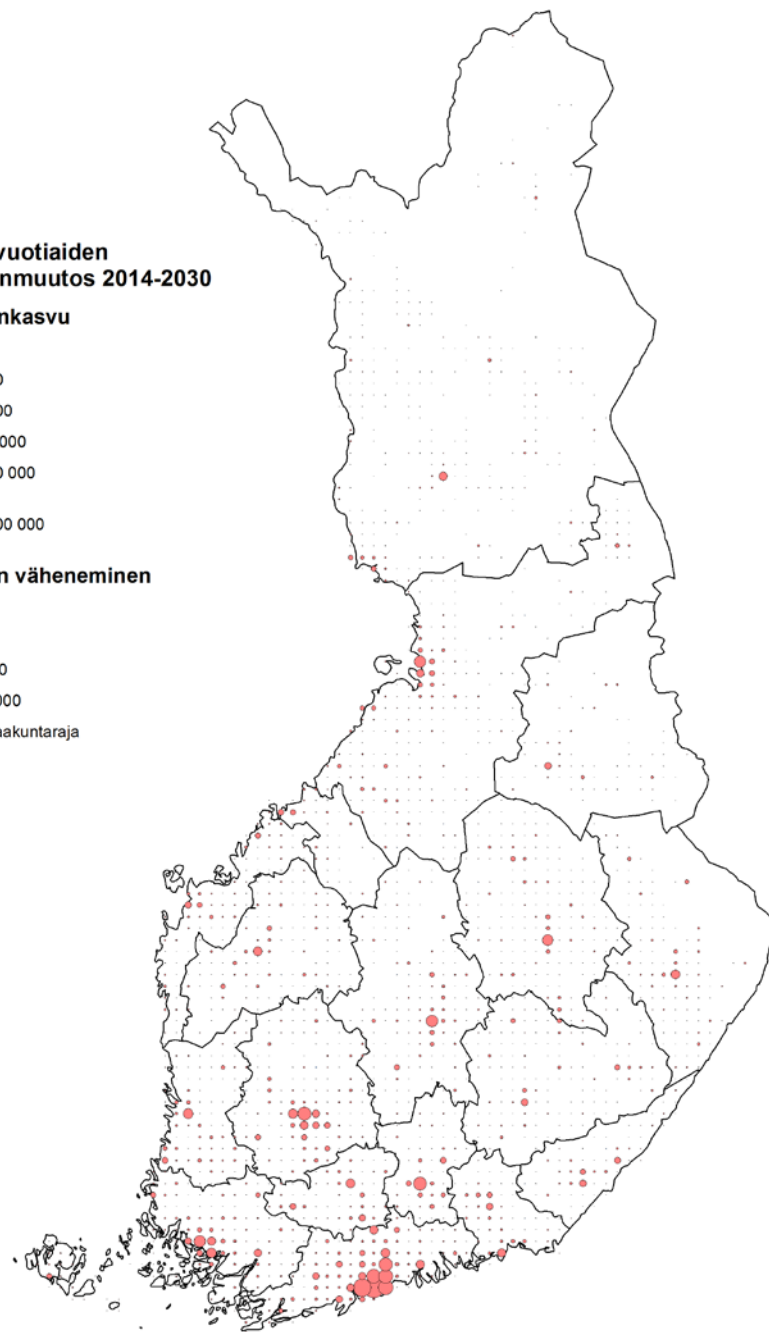
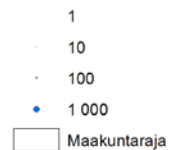

Yli 75-vuotiaiden väestönmuutos 2014-2030

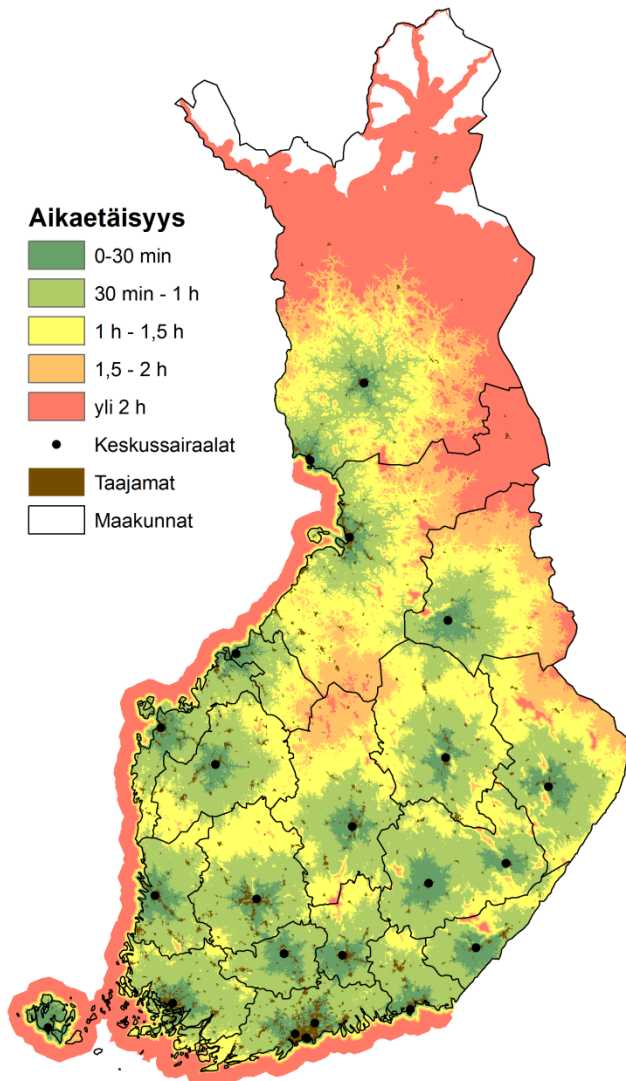
Väestönkasvu

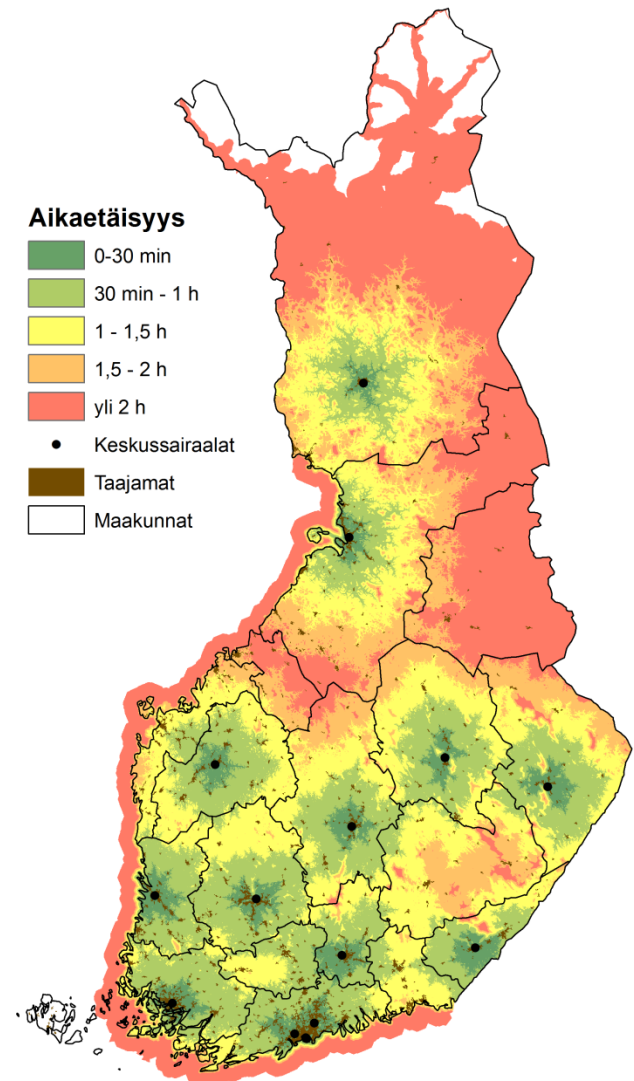
Väestön väheneminen

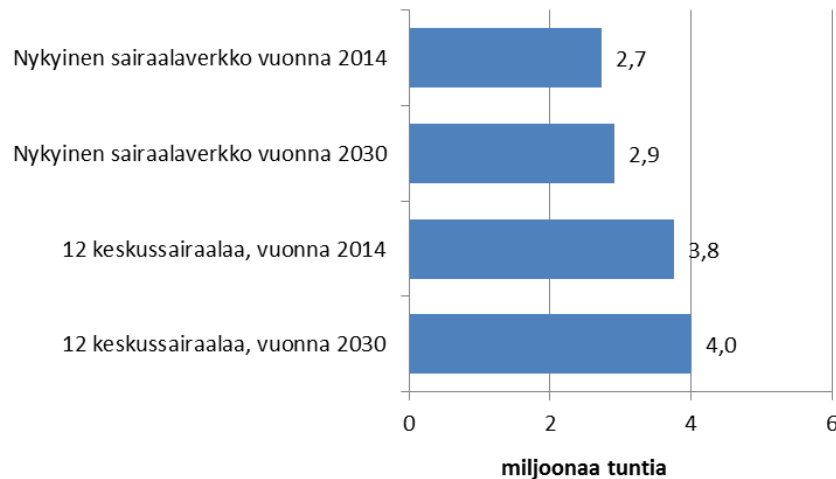
Nykyiset keskussairaalat

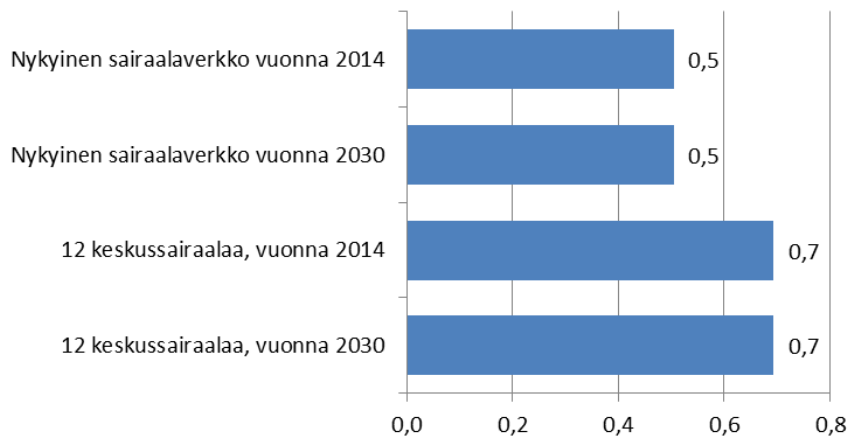
Laajan päivystyksen 12 sairaalaa

**Väestön kokonaismatka-aika (tuntia) vuodessa
keskussairaalaan nykyisen ja 12 keskussairaalan verkon
tilanteessa 2014 ja 2030**

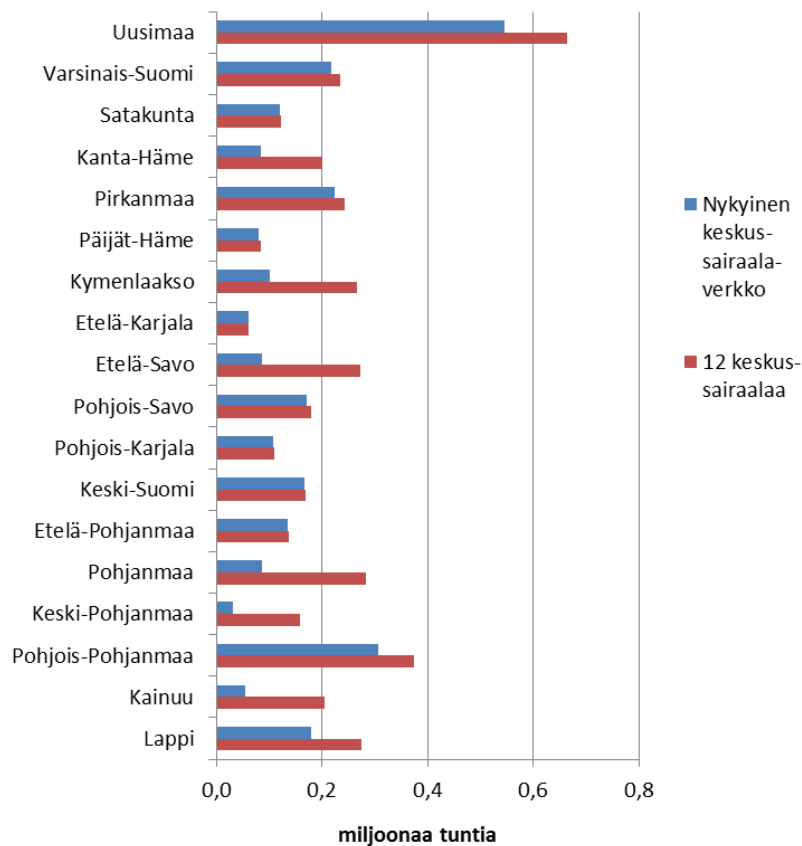

**Keskimääräinen matka-aika (tuntia) keskussairaalaan
vuoden aikana asukasta kohti nykyisen ja 12
keskussairaalan verkon tilanteessa 2014 ja 2030**

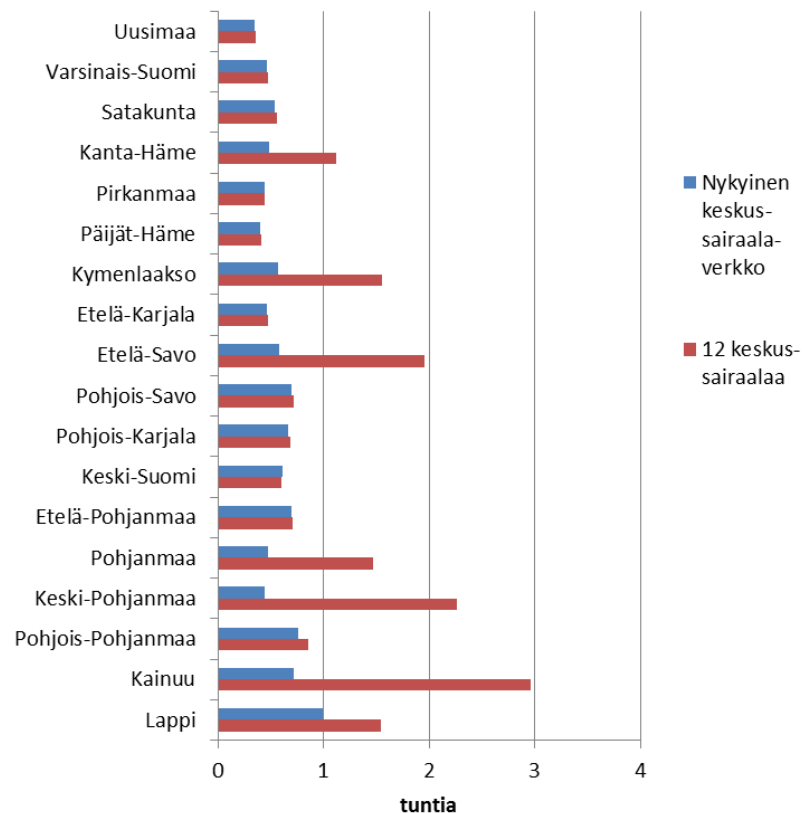

Oletuksena, että erikoissairaanhoidon avohoidon käyntejä vuodessa 0-17-vuotiailla 0,8, 18-64-vuotiailla 1,0, 65-74-vuotiailla 2,0 ja yli 75-vuotiailla 2,3. Lähde: THL 2013.

Väestön kokonaismatka-aika (tuntia) vuodessa keskussairaalaan nykyisen ja 12 keskussairaalan verkon tilanteessa 2014 ja 2030

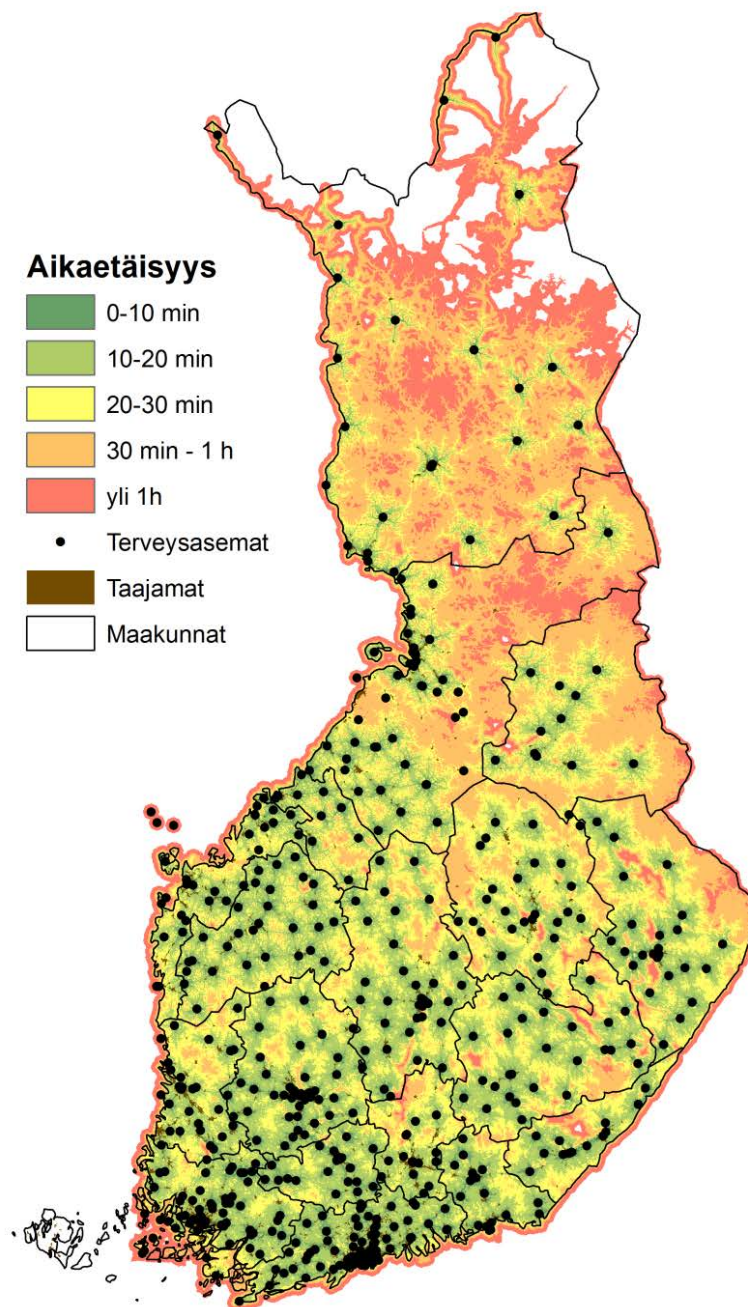

Keskimääräinen matka-aika (tuntia) keskussairaalaan vuoden aikana asukasta kohti nykyisen ja 12 keskussairaalan verkon tilanteessa 2014 ja 2030

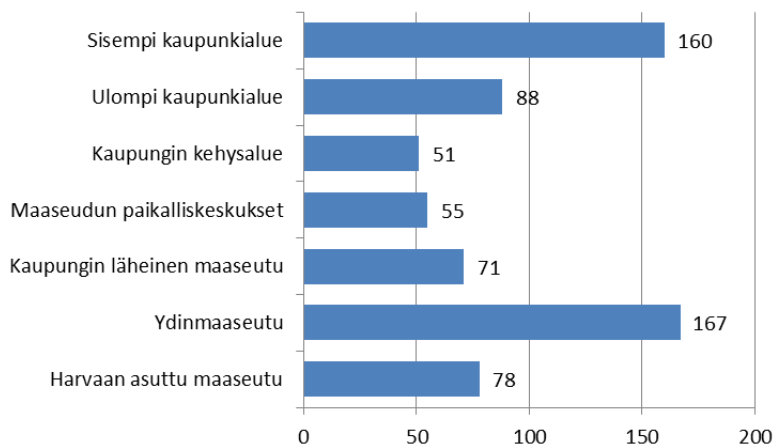

Terveysasemien saavutettavuus

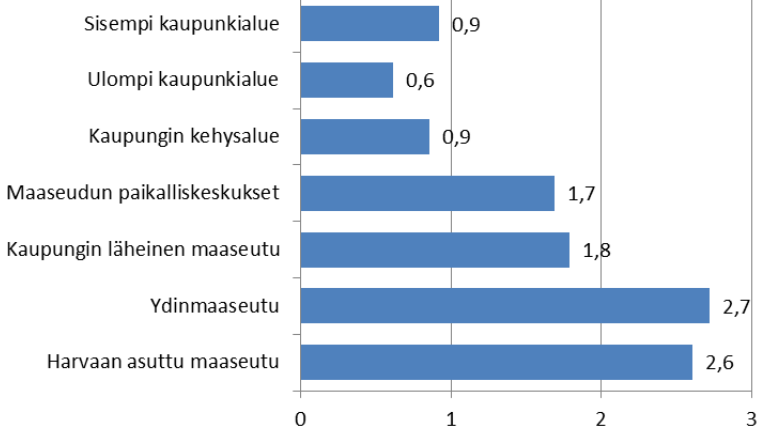
- 567 terveysasemaa
- Näiden lisäksi muutamia terveyskioskeja ym. kevyemmän palvelutason toimipaikkoja

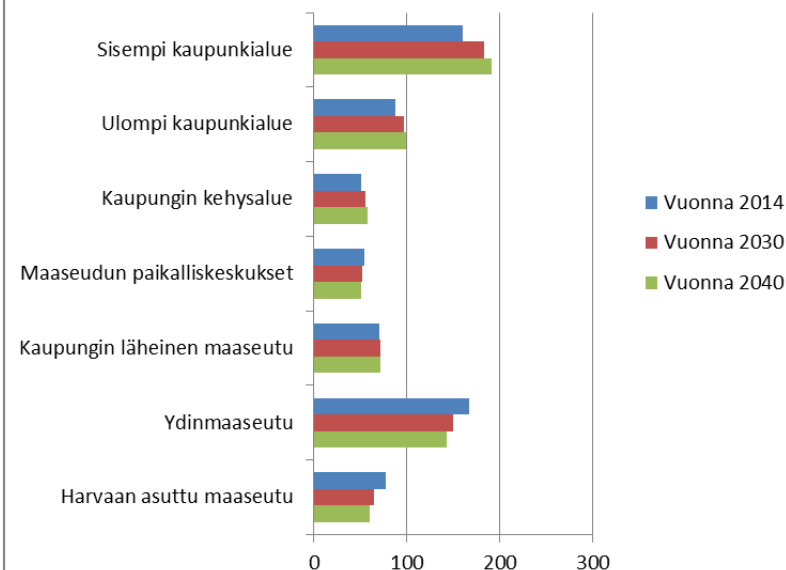
Terveysasemien ja sairaaloiden määrä erilaisilla kaupunki- ja maaseutualueilla 2014

Terveysasemien ja sairaaloiden määrä 10 000 asukasta kohti erilaisilla kaupunki- ja maaseutualueilla

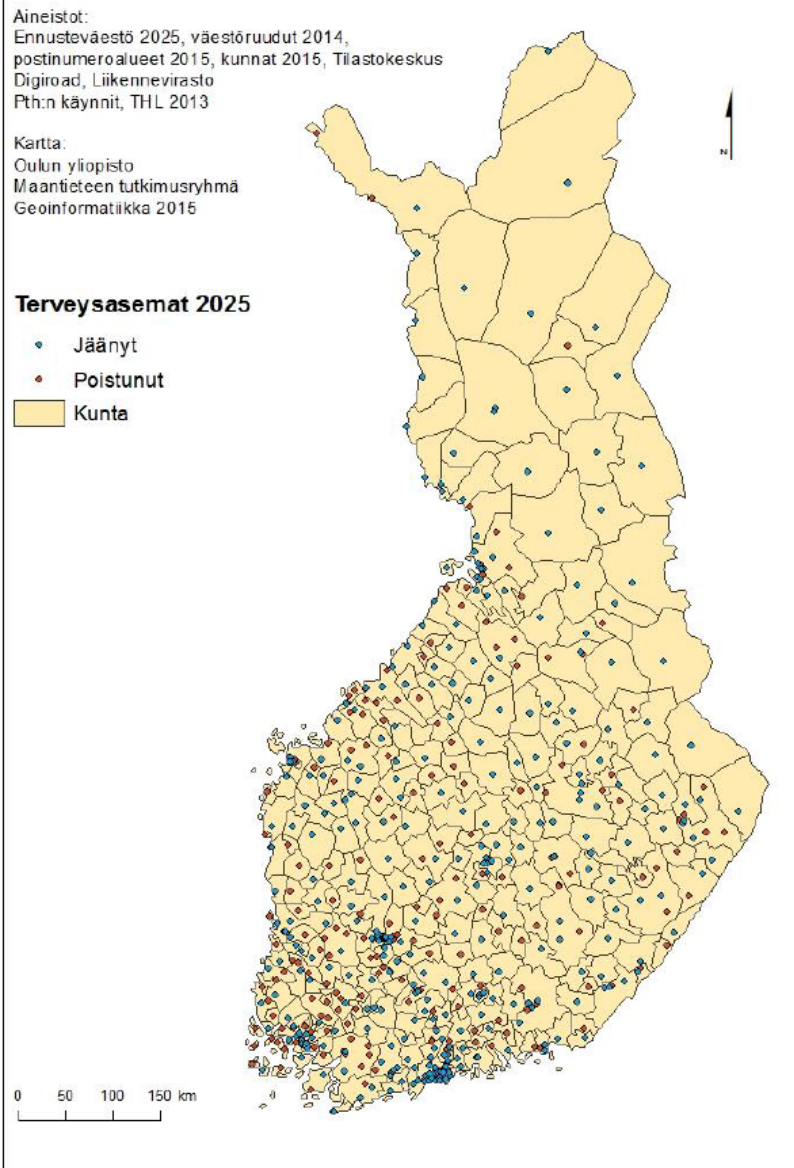
Terveysasemien ja sairaaloiden määrän muutos väestökehityksen perusteella 2014-2040, jos mitoitus / asukas pysyisi samana

Taulukko 5. Kunnittainen terveysasemien lukumäärä, väestön lukumäärä ja keskimääräinen matka-aika minuutteina lähimmälle terveysasemalle 1x1 km väestöruuduilta laskettuna.

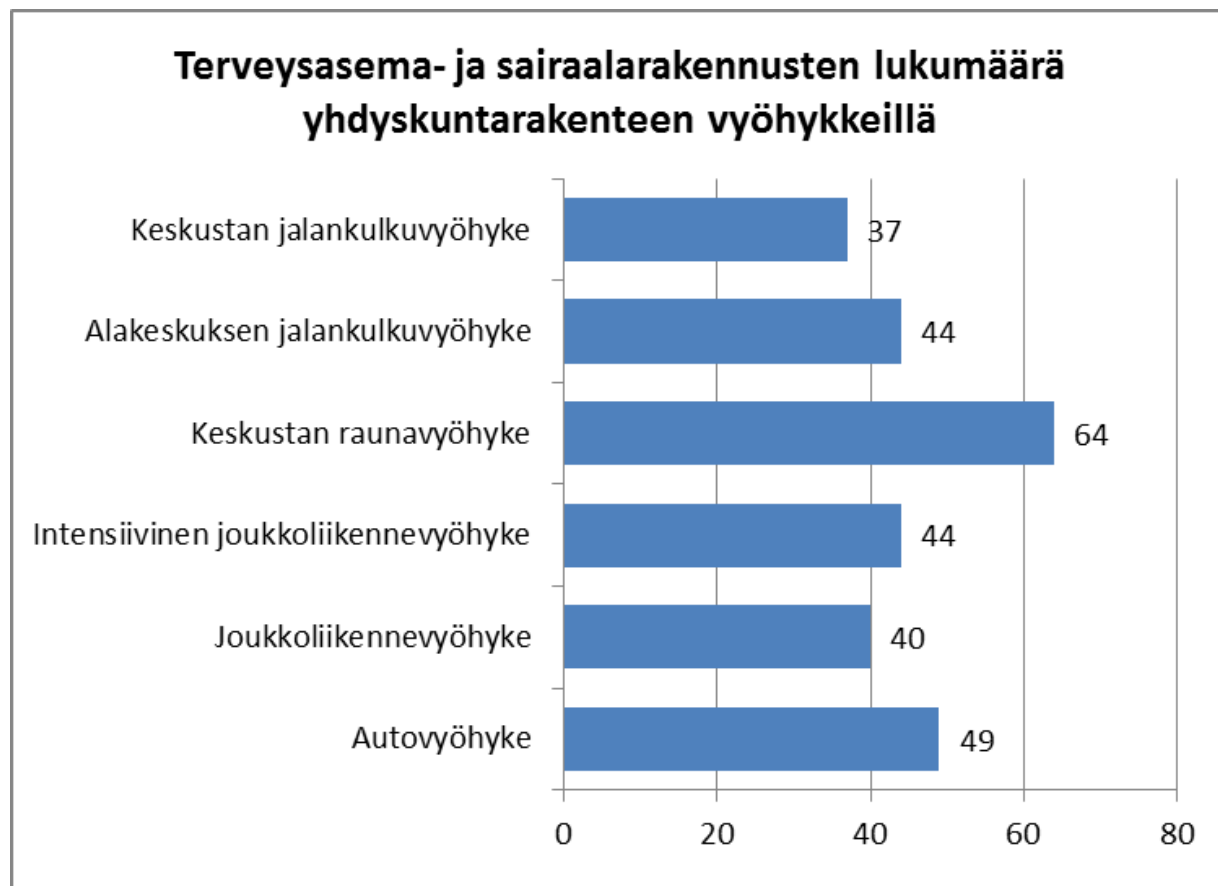
Kunta	Terveysas. lukumäärä	Väestön määrä	Aika (min)	Kunta	Terveysas. lukumäärä	Väestön määrä	Aika (min)
Helsinki	25	620715	3,7	Rauma	3	39970	5,8
Tampere	12	223005	3,9	Raasepori	3	28674	8,7
Espoo	11	265545	4,8	Tuusula	3	38196	5,7
Oulu	11	196293	5,7	Ylöjärvi	3	32259	8,7
Turku	10	183827	4,8	Alajärvi	2	10171	9
Jyväskylä	9	135783	4,8	Alavus	2	12103	8,6
Hämeenlinna	8	67976	5,3	Hausjärvi	2	8816	7,5
Joensuu	8	75041	5,6	Hollola	2	21892	7,5
Pori	8	83516	5,2	Huittinen	2	10487	5,7
Salo	8	54238	7,7	Hyvinkää	2	46366	5,7
Vantaa	7	210805	5,2	Ii	2	9666	7,1
Kouvola	7	86453	8,8	Imatra	2	28037	6,2
Kuopio	7	107541	7,3	Janakkala	2	16839	6,2
Lohja	7	47622	6,4	Järvenpää	2	40389	5
Vaasa	7	66967	4	Kalajoki	2	12632	6,9
Kokkola	5	47276	6,7	Keuruu	2	10178	6,5
Parainen	5	15494	6,3	Kitee	2	10986	10
Mikkeli	5	54605	8,7	Kokemäki	2	7702	6,3
Sastamala	5	25372	7,4	Kontiolahti	2	14681	8,1
Jämsä	4	21808	8,3	Kurikka	2	14188	8,2
Kangasala	4	30471	6,2	Kemiönsaari	2	6943	10,7
Kauhava	4	16908	6,8	Lapinlahti	2	10093	8,4
Lahti	4	103754	5	Laukaa	2	18708	8,2
Lappeenranta	4	72795	7,3	Lempäälä	2	22233	6,7
Loimaa	4	16607	6,1	Loviisa	2	15480	8,4
Naantali	4	18871	5,8	Luoto	2	5107	4,6
Pieksämäki	4	19050	7,1	Masku	2	9766	7,8
Savonlinna	4	35944	8,9	Nokia	2	32848	6,4
Seinäjoki	4	60880	7,3	Orimattila	2	16288	8,1
Siikalatva	4	5817	6,7	Pietarsaari	2	19577	4,4
Akaa	3	17050	4,8	Pälkäne	2	6722	7,1
Enontekiö	3	1890	12,4	Porvoo	2	49727	7,6
Eura	3	12315	7	Raahe	2	25383	9,5
Kaarina	3	32148	4,8	Rovaniemi	2	61551	9,7
Kajaani	3	37791	6,5	Rusko	2	6045	5,1
Kirkkonummi	3	38220	6,5	Siikajoki	2	5526	9,8
Kotka	3	54518	5,3	Siilinjärvi	2	21667	5,1
Kruunupyy	3	6662	7,3	Sipoo	2	19034	7
Lieto	3	17241	5,8	Ulvila	2	13321	6,4
Nurmijärvi	3	41578	6,3	Uusikaupunki	2	15567	6,9
Pedersören kunta	3	11060	7,4	Vesilahti	2	4493	8,5
Pöytyä	3	8619	5,7	Vöyri	2	6705	9

Lähde:
Oulun
yliopisto

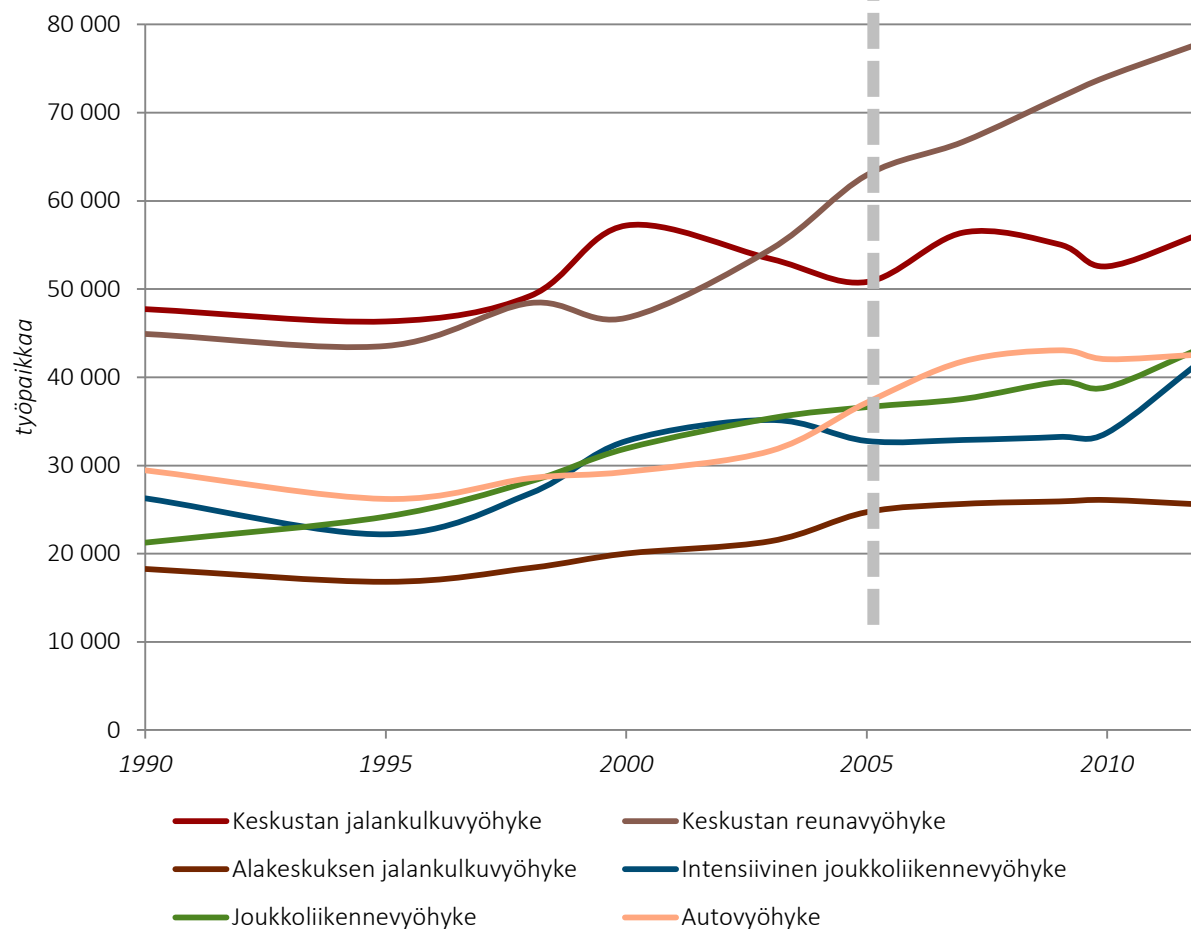
Kuva 24. Vuoden 2025 ennusteväestön laskennallisella kysynnällä painotetun matka-ajan suhteen optimoidut perusterveydenhuollon yksiköt, mikäli yksiköiden lukumäärä vähenisi 40 %. Jääneet yksiköt on merkitty sinisellä ja poistuneet punaisella värillä. Matka-ajat on laskettu postinumeroalueiden tiheimmin asuttujen 1x1 km ruutujen keskipisteistä.

Lähde:
Oulun
yliopisto

Sosiaali- ja terveyspalvelut yhdyskuntarakenteessa

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN TYÖPAIKKOJEN MÄÄRÄ
KAUPUNKISEUTUJEN YHDYSKUNTARAKENTEESSA

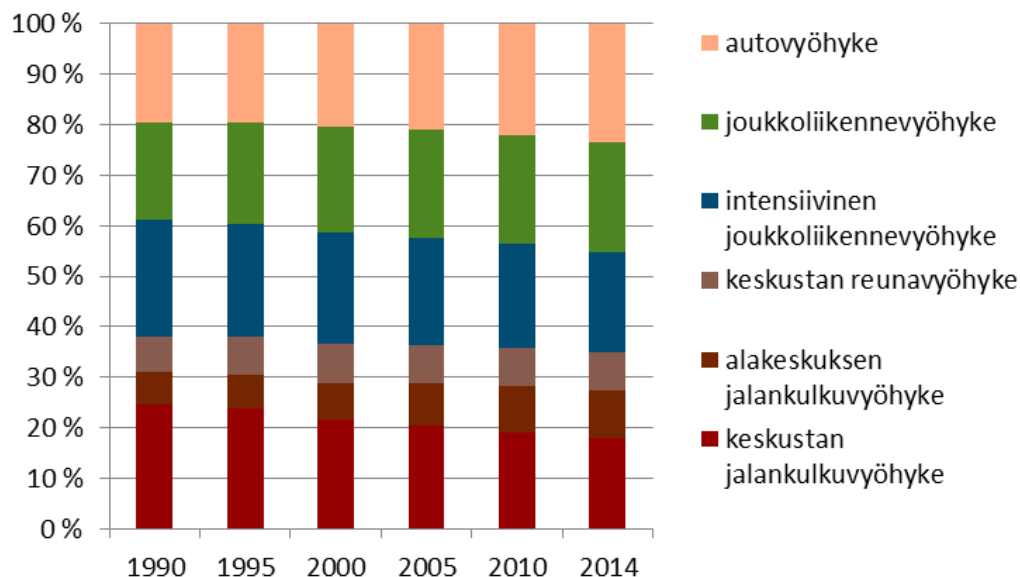

Ikääntyneet yhdyskuntarakenteessa

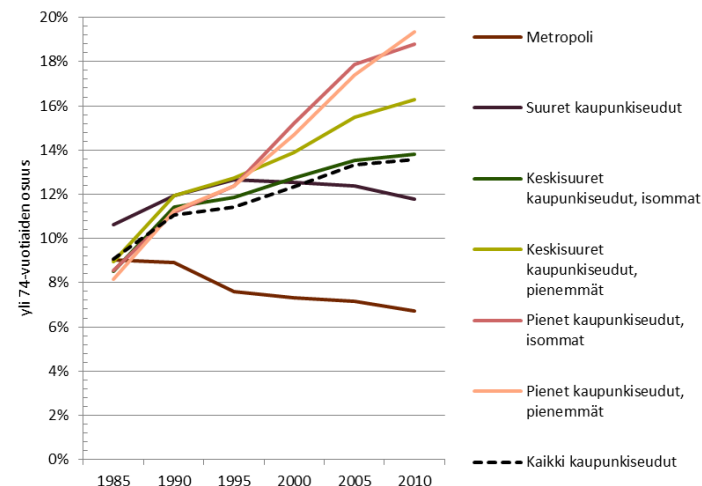
Yhä suurempi osa ikääntyneistä asuu kaupunkiseuduilla, mutta miten asuminen sijoittuu yhdyskuntarakenteeseen?

-> vaikutukset liikkumiseen

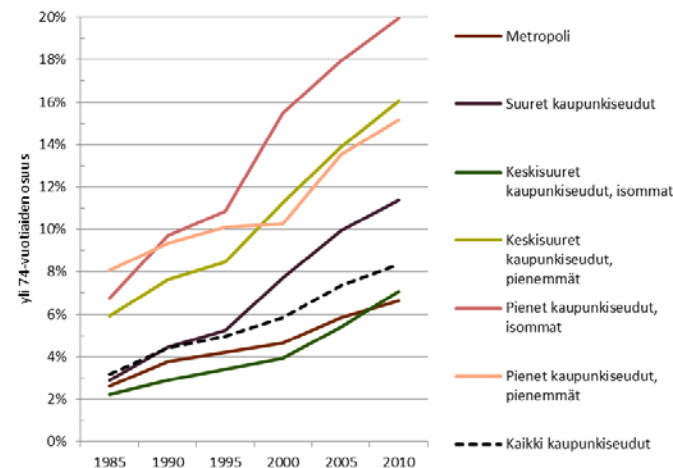
Yli 75-vuotiaat asukkaat yhdyskuntarakenteessa

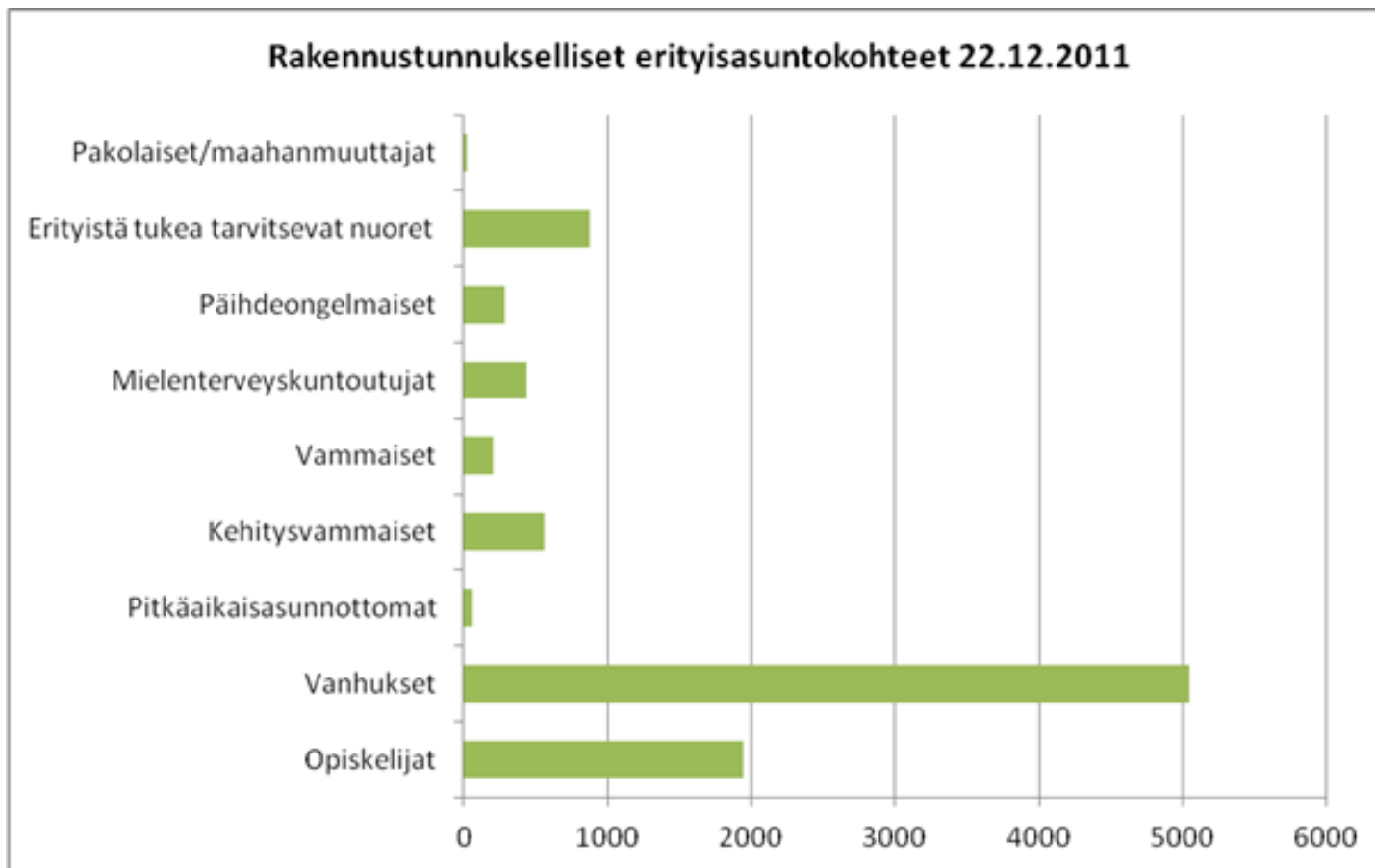
Keskustan jalankulkuvyöhyke

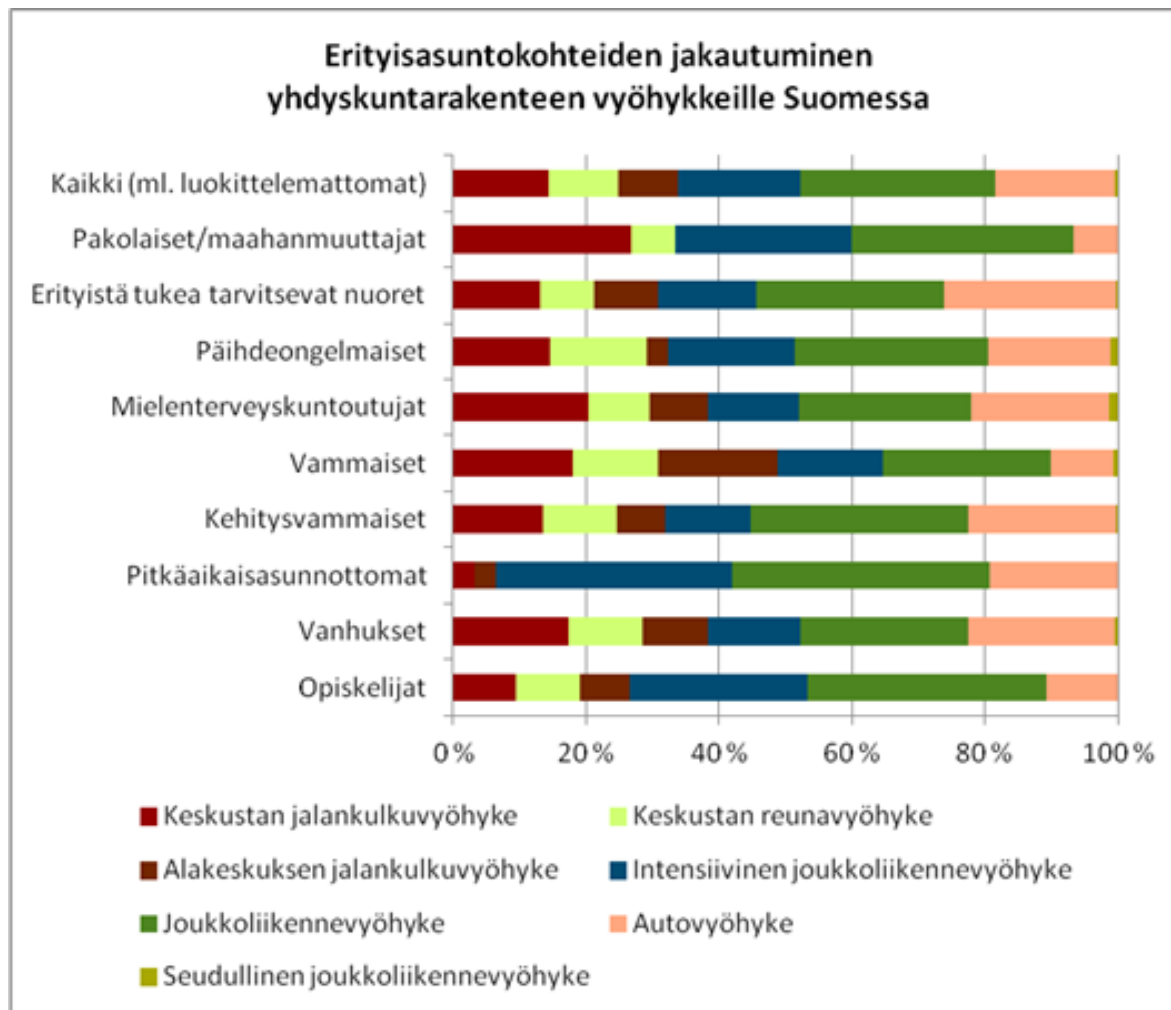
Alakeskuksen jalankulkuvyöhyke, ydinalueet

Erityisryhmien asuminen

Erityisryhmien asuminen

Havaintoja asutuksen ja liikkumisen muutosten perusteella

- Kaupungistumisen myötä palvelutarpeiden alueellinen painopiste muuttuu:
 - palveluiden käyttö kasvaa erityisesti kaupungeissa, mutta myös sellaisissa maaseudun taajamissa, joissa asutus vähenee, terveyskeskuskäynnit lisääntyvät ikääntymisen takia
- Haja-asutusalueen väestön sijoittumisen painopiste on siirtynyt hieman lähemmäs palvelukeskittymiä. Ikääntyneiden määrän kasvu lisää kotihoitoon liittyvää liikkumista.
- Ikääntyneille sopivien esteettömien asuntojen ja palveluasuntojen tarve vaihtelee alueellisesti ja liittyy myös kotihoidon tavoitteisiin ja kustannuksiin
- Palvelujen keskittäminen lisää palvelujen käyttäjien liikkumisen kustannuksia ja korostaa yhdyskuntarakenteen ja matkaketjujen toimivuutta
- Sote-ratkaisuissa on tarpeen ottaa huomioon yhdyskuntien muutos ja toisin päin

Palvelujen yhdistäminen ja täydentävyys

- Kaupungeissa erilaisia palveluja on keskitetty suuriin palvelukeskuksiin
 - Esim. Hämeenlinnassa Nummen palvelukeskus (yhtenäiskoulu, kirjasto, *neuvola*, koulu, nuorisotila, liikuntatilat) ja Kotkassa kaupungin terveydenhuollon sekä eräiden sosiaalihuollon tehtävien keskittäminen
- Kymenlaakson laajennettavan keskussairaalan yhteyteen

